

Foreningen Kjerratmuseet

Post adr.: Fuglesangveien 17, 3512 Hønefoss.

Mob.tlf. 93405770

~~Mail adr.: «post@kjerraten.no».~~

Org. Nr. : 993 424 889.

Åsa 22. mars 2023

Til:

NVE,

Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO.

Emne: «Høringsuttalelse vedr. Randselva Kraftverk i Jevnaker, Ringerike og Hole kommuner. Saksnummer: 202212919.

Kjerraten i Åsa og Gamle Aasa, - Bevaringsverdige rester i terrenget på og omkring Åsa-Tangen, - nordøst av Steinsfjorden!

Som egen presentasjon tas her med fra Foreningen Kjerratmuseets vedtekter følgende:

- Paragraf 1: Foreningen Kjerratmuseet er en privat og upolitisk forening med adresse Åsa i Ringerike kommune. Foreningen ble startet i 1999 under navnet Historiegruppa i Åsa Vel. I 2005 endret gruppa navn til Åsa Historielag og senere samme år, ble det vedtatt å benytte - *Foreningen Kjerratmuseet*.
- Paragraf 2: Foreningen Kjerratmuseet eier og drifter et kultur- og naturhistorisk museum, - Kjerrat-Museet -, for Åsa. Museets oppgaver er å samle inn, bevare, forske og formidle kultur og naturhistorisk materiale, som kan belyse Åsas historie fra de Tidligste tider til i dag. Virksomheten skal være basert på privat initiativ og beste dugnadsånd.

Kammerherre Peder Anker på Bogstad lot i årene 1803 til 1850, bygge og drifte et mekanisk tømmertransportsystem, som hadde til formål å frakte sagtømmer fra Drammensvassdraget og over i Sørkedalsvassdraget. Dette skjedde fra Aasa, nordøst av Steinsfjorden, - opp Stubbalsbakkene - til Damtjern, og videre over til Storflaatan, - vannet lengst nordvest i Sørkedalsvassdraget. Tømmeret kom i hovedsak ned vannveiene fra Land og Valdres og hadde sitt reisemål; Peder Ankers eksportsager nederst i Lysakerelva.

Kjerratanlegget besto på det meste av 12 enkeltkjerrater (=vanndrevne kjettingtransportører), hvorav elve var bygget i serie og den tolvte frittstående. Til sammen utgjorde de tolv kjerratene en lengde på nær 4000 m og besteg en høyde totalt på litt over 400 m.

Kjerratanlegget hadde sitt startområde på Åsa-Tangen (tidl. Aasa-Lande). Viser til vedlagt kartskisse m/vedlegg, datert 20. mars 2023.

Vårt ønske og anmodning:

I forbindelse med planene om å bygge «Randselva Kraftverk», med avløpstunnel over i Steinsfjorden og med utløp i området Åsa-Tangen, ber vi om at rester etter Kjerratanlegget (1803 – 1850), samt andre verneverdige rester i området, blir på best mulig måte tatt vare på og hensyntatt i den videre hørings- og planleggingsprosessen.

Vi ønsker tilbakemeldinger under framdriften og stiller selvfølgelig opp når det måtte bli behov for mer opplysninger om gamle rester i området.

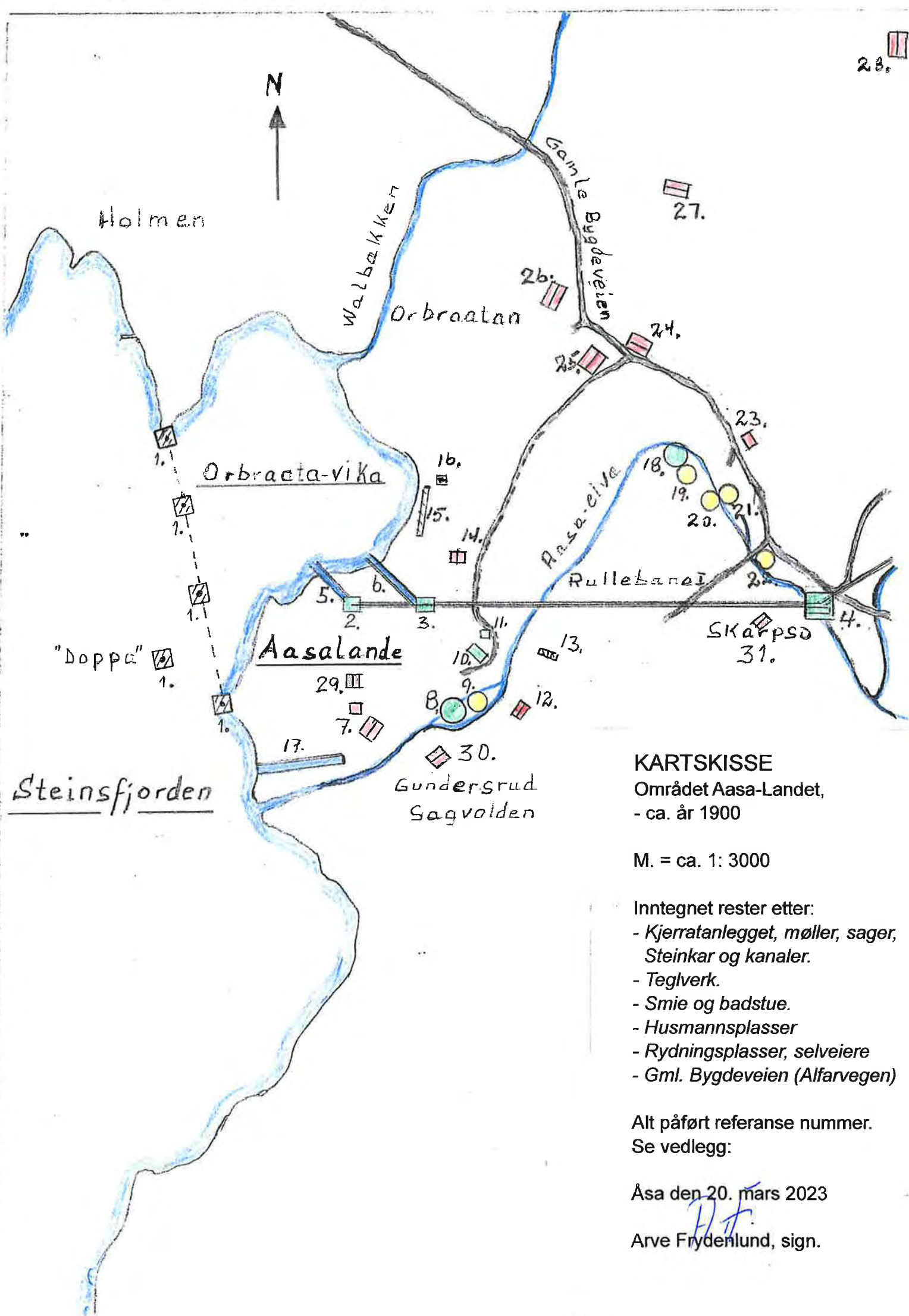
Det sendes kopi av dette brevet med vedlegg til: VIUL KRAFT A/S

Med hilsen,
på vegne av styret
i Foreningen Kjerratmuseet,

Arve Frydenlund

Vedlegg:

KARTSKISSE

Området Aasa-Landet,
- ca. år 1900

M. = ca. 1: 3000

Inntegnet rester etter:

- Kjerratanlegget, møller, sager, Steinkar og kanaler.
- Teglverk.
- Smie og badstue.
- Husmannsplasser
- Rydningsplasser, selveiere
- Gml. Bygdeveien (Alfarvegen)

Alt påført referanse nummer.

Se vedlegg:

Åsa den 20. mars 2023

Arve Frydenlund, sign.

Vedlegg til Kartskisse;
- for området *Aasa-Lande* (Åsa-Tangen),
fra ca. år 1900.

Referanse nummer og info-tekst:

- Nr. 1: Steinkar (4) til sperrelense for kjerrattømmeret. Det 5. karet har navnet *Doppa* og var Et feste for båter og lenser.
2: Ende-hjul for Kjerrat Nr. 1, fra 1804 til 1821.
3: Ende-hjul for Kjerrat Nr. 1, fra 1822 til 1850.
4: Hjulhus Nr. 4.
5: Inntakskanal for Kjerrat Nr. 1, fra 1804 til 1821.
6: Inntakskanal for Kjerrat Nr. 1, fra 1822 til 1850.
7: Tegilverk: Tørkehus og Ovn.
8: Oppgangssag fra ca. 1650.
9: Mølle
10: Sirkelsag, el-drevet; ca. 1895 til 1905. (Andreas Hansen Tangen)
11: Trafo-hus til el.-saga.
12: Damstua
13: Demning.
14: Smie
15: Steinmur, kai for smie og lagerhus.
16: Lagerhus for smia.
17: Kanalen for *Storbaaten* og andre båter. Varemottak og utskipning av teglstein.
18: Oppgangssag fra ca. 1860.
19: Mølle
20: Mølle, den første mølla ved *Møllebekken!* Fra før år 1335.
21: Mølle.
22: Mølle.
23: Badstue – Korntørke-hus.
24: *Plads, det opprinnelige Jonsrud, senere kaldt Nordre Aasa og deretter Smedepladsen.*
Fra ca. 1885 nedlagt og tillagt Pladsen Berget og samlet ble Nordre Aasa med Smedeplassen.
25: Tidligere kaldt Søndre Aasa. I dag *Elvestad!*
26: Orbraaten.
27: *Pladsen Berget fra 1806. Se Nr 24.*
28: *Bergløkken fra 1806.*
29: Bolighuset på Åsa-Tangen.
30: *Gundersrud*; Rydningsplass fra omkring år 1300. Etter at oppgangssaga nær ved kom i drift, fikk plassen navnet *Sagvolden*. Nedlagt som plass ca. år 1850.
31: *Skarpsno*; fradelt Gundersrud og var plass fram til ca. år 1910.

Åsa 20. mars 2023
A.F.